

KÖNYVEK ÉS SORSOK SZAKMAI NAP AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK SZERVEZÉSÉBEN

Április 27-én szakmai napra került sor „**Habent sua fata libelli I. – Párhuzamos történetek muzeális gyűjteményekről, könyvekről, régikönyves könyvtárosoktól, restaurátoroktól, digitalizáló szakemberektől**” címmel a Piarista Gimnázium tanácstermében. A szakmai napot Ásvány Ilona, az egyesület elnöke nyitotta meg. Az elnök asszony köszöntötte a résztvevőket és elmondta, hogy a címben található „I.” sorszám nem véletlen. Az egyesület tervezi a szakmai nap folytatását, hiszen több egyházi (és nem egyházi) könyvtárban őriznek ilyen jellegű dokumentumokat. Ezek kezelése, gondozása külön szakértelmet kíván, ezért érdemes megosztani a tapasztalatokat és átvenni a jó gyakorlatokat.

A szakmai rész dr. Wojtilláné dr. Salgó Ágnes előadásával kezdődött, aki Fehreintheil Henriette restaurátorral együtt mutatta be a Salzburgi Missale-t. A könyv az evangélisták passióit tartalmazza. A bemutatott példányban lapszéli jegyzeteket találunk: pl. „Eli Eli...” kottája Mt 27,35-66-nál, passiójátékok szerepbeosztásai, dramaturgiai bejegyzések. A Georg Stucks nyomdájából

származó ősnymtatványt kimagasló művészeti értéke miatt többen a XV. század legszebb könyvei közé sorolják. Az iniciálékát utólag kézzel festették – a kódexekhez hasonlóan. Egy-egy kiadás díszítése függött az előfizetőtől, vásárlótól. Világ szinten 28 példány maradt fent, ezek többnyire csonka példányok. A magyarországit a Bencések őrzik Pannonhalmán. A restaurátora nagy feladat hárult, mivel sok lap foltos, szakadt volt, illetve egy régi vízkár nyomait is ki

kellott javítani. Fehreintheil Henriette elmondta, hogy a kötetet lapokra bontották, majd mosás, folteltávolítás és savtalanítás után kötötték újra vissza. A restaurálás során külön kihívást jelentett az iniciálék megőrzése. Ezeket különböző ragasztókkal, kötőanyagokkal védték a papírmosás során.

A következő előadást Grócz Zita tartotta „Megújuló könyvek Kalocsán” címmel. Az előadás alcíme „A szép, a rossz és a

kiválasztott” volt. 2002-ben kezdődött a Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár barokk muzeális gyűjteményének teljes felújítása. Az előadás elején ennek folyamatáról hallhattunk, majd három kötet bemutatása következett, melyeknek

restaurálásáról Gy. Molnár Kerstin beszélt. A „szép” a könyvtár 511 példányból álló ősnymtatvány-gyűjteményében található, a könyvtár egyik legdrágább ősnymtatványa: Gratianus Decretumának 1472-es mainzi kiadása. Ebben található egy 10x10 cm-es iniciálé a feltámadott Krisztusról, melyre külön felhívták a figyelmet. A restaurálás során az első és az utolsó oldalt kellett javítani, illetve a kötet új kötést kapott. Ebből a gyűjteményből került elő a „rossz” is, a legrosszabb állapotú ősnymtatvány: 1493-ból Lyrar Miklós ferences szerzetes Bibliához írt magyarázatos könyve (Biblia cum postillis Nicolai de Lyra), amely Luther kedvelt forrásműve volt. A restaurálás során több sérülést kellett javítani: hiányzó kapcsolok, rovarok eledelévé vált lapok, összeragasztott oldalak. Az RMK-k közül került ki a „kiválasztott” kötet, az első katolikus témájú magyar mű: „Telegdi Miklós: Az evangeliomoknak, mellyeket...”. A restaurátorra háruló feladat a kötés és a gerinc javítása, a lapsarkok korrigálása, valamint a kapcsolok pótlása volt. Kalocsa után Győr felé vettük az irányt. A győri Egyházmegyei Könyvtárból Kiss Tamás „Romae instauratae, avagy az újraálmódott Róma: Hunyadi Mátyás győri corvinája” címmel tartotta előadását. Az Egyházmegyei Könyvtár egyik legbecselesebb értéke egy Corvina Mátyás király híres könyvtárából. Kiss Tamás a kötet kalandos sorsát mutatta be, amely Gyulafehérvárt, Prágát, Pozsonyt megjárva végül Győrben találta meg helyét. Ez az első Corvina, amelynek a magyar fordítása is elkészült. A Corvinák digitalizálásáról és a kötet megjelenéséről Kelemen Eörs (Pytheas Könyvmanufaktúra) beszélt. A könyv témája: itáliai ásatások. Ez a kódex az első jelentős mű, amely Róma megmaradt ókori romjait alaposan és részletesen bemutatja. A mű szerzője Flavius Blondus, pápai titkár alapos helyszíni vizsgálatokat is végzett a mű megírása előtt, a felszínen látható romok feltérképezésén és leírásán túl azok ókori funkcióit is magyarázza könyvében, emellett pedig különböző anekdotákat is találunk.

Gazdag büféebéd után Oláh Róbert előadása következett „Veszprémi históriás kolligátuma – Régi magyarországi nyomtatványok és kéziratok digitalizálása Debrecenben” címmel. Először a 13 részből álló kolligátum bemutatását hallgattuk meg, majd a digitalizálási folyamat ismertetése következett. A kötet tartalmazza többek között a Heidelbergi Kátét Szárászi Ferenc fordításában, az 1593-as Csengeri Zsinat vizsgatételeit, bibliai históriás énekeket, református vallásos költeményeket, illetve Spiria Ferencz történetét is. A Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárában működő digitalizáló munkacsoport több értékes kötet mellett ezt a dokumentumot is digitalizálta. A digitalizálás eredményeként megtaláljuk a dokumentumok képként szkennelt változatát, emellett pedig a szövegek betűhív és modernizált átírását. Mindezt pedig le is tölthetjük JPEG, illetve PDF formátumban megújulásra váró honlapjukról: <http://digit.drk.hu> (említett kötet: /?m=lib&c=3&book=1).

Debrecen után evangélikus vizekre evezünk. Dr. H. Hubert Gabriella és dr. Somfay Örs előadása következett „Restaurálás és digitalizálás között – az Evangélikus Országos Könyvtár gyakorlata I-II.” címmel. Az Evangélikus Országos Könyvtár 32 ősnymtatványt és 45 régi könyvet digitalizált. Az előadók felhívták a figyelmet a tervszerű digitalizálásra. Hubert Gabriella kiemelte, hogy fontos a restaurálás és a digitalizálás összeegyeztetése. Egy értékes kötet restaurálását célszerű összehangolni annak digitalizálásával. Emellett fontos az átfogó, gyűjteményi szemlélet (bemutató, kiállíthatóság) és a projektben való gondolkodás, a prioritás meghatározásánál pedig érdemes figyelni a mindenkor kutatásokra, tematikus évekre. Somfay Örs elmondta, hogy a digitalizálás során az elsődleges szempont a tartalom megőrzése és reprodukálása, emellett fontos szempont a mű(tárgy) megőrzése, és legjobb ennek egybeesésével a teljesítményre való törekvés. A szakmai napot Dr. Berecz Ágnes és Gy. Molnár Kerstin előadása zárta „Egy

fejedelmi Biblia hányattatásai” címmel. A Ráday Könyvtár „sztárdarabja”, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem Bibliája (Szenci Molnár Albert fordításában), ami az első teljes magyar nyelvű (vizsolyi) Biblia második kiadásának tekinthető. A vizsolyihoz képest kisebb javításokkal, változtatásokkal jelent meg: nyomdai- és helyesírási hibák javítása, jeruzsálemi kánon követése, illetve a könnyebb kezelhetőség érdekében kisebb formátum. A kötet különlegessége, hogy a fejedelem nemcsak birtokolta, hanem aktívan használta, ezt pedig lapszéli bejegyzésekből láthatjuk. Ezekből tudhatjuk meg például, hogy ezt a példányt négyszer olvasta végig, de nem ez volt a fejedelem egyetlen Bibliája! Nem hiába nevezi őt Szenci „Istenes vénember”-nek. Egy-egy szakasz végén megtaláljuk a bejegyzéseket: „itt, ekkor bevégeztem. Ámen! Ámen! Ámen!” A kötet használatága ellenére jó állapotú volt. Látszik, hogy nagy becsben tartották, s ha kellett javították: a végig nem írott sorokból következtethetünk arra, hogy a könyvkötő (az akkori restaurátor) javításokat végzett a könyvön, levágta az aranymetszést. A jelenkori restaurálás során jó állapota miatt nem kellett szétszedni, csak a sarkokat restaurálni.

Az előadások végén néhány kérdésre, s végül a zárszóra került sor. Elmondhatjuk, hogy április 27-én egy izgalmas szakmai napon vehettünk részt. Köszönjük az előadóknak és a szervezőknek mindezt! Várjuk a sorozat folytatását. Legyen így! Ámen! Ámen! Ámen!

Mészáros Kornélia

Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára

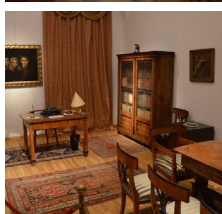
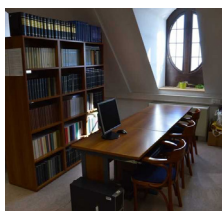
MÁRCIUSI SZOMSZÉDOLÁS

Két jó hangulatú könyvtárlátogatáson vehetett részt, aki velünk tartott március 27-én az immár hagyományosnak számító Szomszédoláson. Ez alkalommal is két könyvtár munkájába pillanthattunk be. A délelőtti program keretében az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet Könyvtárát jártuk végig a padlástól a földszintig. Az előbbivel kezdve – természetesen a hivatalos köszöntő után – megismerkedhettünk a könyvtár volt és jelenlegi dolgozóival.

Valóban különleges vezetésben volt részünk, hiszen a két aktív könyvtáros, valamint a már nyugdíj után alkalmazott feldolgozó kolléga mellett a könyvtár nyugalmazott vezetője, Szepesi Zsuzsanna kalauzolt, és tartott előadást a könyvtár utóbbi hatvan évének viszontagságairól.

Még az előadás előtt betekintheztünk a kulisszák mögé: a tetőtérben kialakított tömörraktár szűrkesége mellett üde színfolt volt a belső udvarra nyíló kilátás az erkélyről. Mind az itt, mind az épület homlokzatán levő címer patinás időkről tanúskodott a kellemes tavaszi délelőttön. Utunk innen a Bartók Béla terembe vezetett, ahol a könyvtár történetéről hallhattunk ismertetőt attól a személytől, akinek szakmai élete összefonódott a könyvtár történetével. Az előadó korrajzként tárta elénk a gyűjtemény és az épület sorsát.

Hogy erről a sorsról azok is kapjanak ízelítőt, akik nem tudtak velünk tartani: Horthy ebből az épületből indult emigrációba, sokáig általános iskola

volt, majd 1985-től fogadta be a Zenetudományi Intézetet és Népzene-kutató Csoportot. A mostani Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Szakkönyvtára 1961-ben, mint MTA Bartók Archivum indult az Országház utca 9-ből és túl rendszereken, dolgozókon, könyvtárosokon és adatbázisokon most (is) üzemel, kutatják, rendezvényeket tartanak, hagyatékokat gondoznak, segítenek a kutatóknak és bárkit ellátnak információkkal.

A földszinten a Kodály terem mellett nyíló Lovagtermen át egy árnyas kertbe juthatunk. Amit láttunk már az olvasó apró ablakaiból, kilépve az épületből, teljes szépségében tárul elénk. Az apró felüdülés után a zenetörténet tárgyi emlékei között kalandozhattunk a földszinti Zenetörténeti Múzeumban. Látogatásunkat megelőző hétfőgén volt Bartók születésének 136. évfordulója. S ami elénk tárult: Bartók nyakendője, a késsel faragott ceruzája, felesége Chanel parfümjé, rúzsa és tunikája... az az arcél, mi szembe fordul a fényképen kedvesével, kicsit mintha mosolyogna, minden a helyén van... Egy teremmel arrébb szextett asztal, hárfa, fagott és furulya, aztán kicsit arrébb egy ívelt billentyűzetű zongora, vonók és hegedűk, hegedűknek sablonok és amott tekeredik a Sasvárinál a zongorához a drót. Majd a „fehér” zongora a fehér szalonból, a zöldnek meg csak mása, életnagyságú teljes alakos képek váltják a kottákat. Délhez közeledvén aztán átadtuk helyünket az utánunk következő látogatóknak.

A folytatásban is még a Várban

maradtunk, az OSZK Kézirattárát látogattunk meg. Itt Földes Ferenc fogadott bennünket és tartott előadást, elsorolva és történetekkel ízesítve, hogyan is épül fel az OSZK egyik karja, amely megközelítőleg 1.600.000 dokumentumot őriz. Óriási anyag, akár a középkori kéziratokról, akár az újkori kötöttekről, a fragmentum- és analekta gyűjteményekről, levelekről vagy a személyi hagyatékokról beszélünk.

Ismerjük, olvastunk, tanultunk róla de... Jött ugyanis valami más: az előadás közben érkezett két kolléga, kezükben doboz és mappák. A kincsekkel leültek közénk. És most jön az előző mondatbeli „de” folytatása: jött a bizsergés, amikor láthatod mindazt, amiről korábban „csak” tanultál. Kicsit jobban előre hajolsz, kicsit jobban fölé... szemed előtt ott az a hivatali papír, amire mégiscsak Arany jegyezte le a Toldiját, a Toldijait. És persze tudjuk, hogy ez egy újkori kötetes kézirat, a harmincezer egyike, de mindezt látni – nagyon nagy élmény.

És nem csak azért, mert most éljük az Arany-évet, és nyílik hamarosan a hivatalos kiállítás, hanem mert ilyenkor nyer értelmet talán minden (be)tanult mondat, dicső hírneve méltán fennmarad örökre... Még az a kép is megfog, ami ott lógott Babits falán.

Arany ül rajta, alig kivehető fénykép a fényképen. Szóval hiába semmisült meg a ház a képpel, a kép a képről és Babitsról megvan, túlélte.

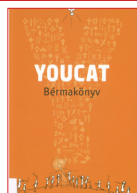
Nekünk viszont ott volt a másik téma, Babits, így Arany után a 20. századi költő felé fordult a figyelmünk. Itt már nem kéziratokat láttunk, hanem fényképeket, hála a mindent hol jól, hol rosszul, de fotografáló Tanner Ilonának. Babits épp szemüvegben úszik itt, amott Ilonával néznek a lencsébe, majd Juhász és Kosztolányi váltja egymást egy-egy kép erejéig. Így követhetjük nyomát a legdokumentáltabb életutak egyikének, még a halálos ágyánál is. Egy ember életútjának lenyomatai egy apró kis albumba kerültek, az albumot sokan át és átlapozták, de akkor és ott a mi tenyerünkbe simult bele. S közben szó szót követett, hogy jó lenne már a maga teljességében ezt az anyagot digitalizálva látni; meg arról, hogy lesz informatikai frissítés...

Ballagtunk elfelé, megteltünk a nappal, s most talán csordult belőle azoknak is, akik otthon maradtak.

Horváth Adrienn

*Piarista Rend Magyar Tartománya
Központi Könyvtára*

ÚJDONSÁG

Bernhard Meuser, Nils Baer (szerk.)

Youcat bérma-könyv

Vigilia, Budapest, 2017.

Martin Meiser

Septuaginta, inkulturáció
és az identitás őrzése :

Bevezetés a görög Őszövétségbe

Verbum, Kolozsvár, 2017.

„IGEN NEM SZÉP, AMI NEM IGEN SZÉP”

Kazinczy Ferenc

A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS GYAKORLATA A KÖNYVTÁRBAN TANFOLYAM KISMAROSON

Kazinczy Ferenc gondolatának jegyében szervezett május közepén Kismaroson az EKE minőségbiztosítási képzést.

A frissen érkezett tavaszban indultunk el a ciszterci nővérek monostorához, bízva abban, hogy a tavalyi tihanyi képzés folytatásaként tartott háromnapos tanfolyam „minőségibbé” teszi intézményeinket, s bennünket is.

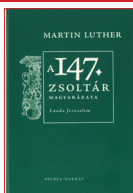
A program hétfőn ebéd után kezdődött Vidra Szabó Ferenc előadásával, aki mindvégig a szakmai irányítónk volt. A kölcsönös bemutatkozásokból kiderült, hogy nagyon sokféle helyről érkezünk: egyházi felsőoktatási, egyházmegyei, illetve szerzetesi könyvtárból.

A délután második részében minőségbiztosítási feladatokat oldottunk meg, ezáltal is még jobban megismerve egymás könyvtárát, problémáit, lehetőségeit.

A közösen elfogyasztott vacsora után vesperáson vehettünk részt. Hallva a nővérek angyali énekét, éreztük: a gyönyörű természeti környezet mellett, a közösen végzett szertartások is „továbbképeznek” bennünket. Szébbé teszik ottlétünket, s megadják a lehető-

ÚJDONSÁG

Martin Luther

A 147. zsoltár magyarázata :
Lauda Jerusalem

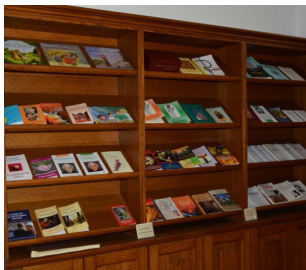
Prudex-Harmat,
Debrecen-Budapest, 2017.

Bullinger Henrik

A második helvét hitvallás

Kálvin, Budapest, 2017.

ségét nemcsak a szakmai fejlődésnek, hanem a lelki töltékezésnek is.

A közös ima után az egyik nővér mutatta be a kápolnát, ismertetve érdekeségeit és különleges hangszereit.

A következő nap nagy része a gyakorlati feladatoké volt. Szintén csoportokban dolgoztuk ki a könyvtáraink számára fontos dokumentumokat. Foglalkoztunk stratégiai terv készítésével, folyamatszabályozással, konfliktuskezeléssel. Létrehoztunk intézményi tudástérképet és közösen megterveztük a tanfolyamot értékelő kérdőívet is.

Még délelőtt megnézhattuk a ciszterci nővérek életéről és a rend történetéről szóló filmet, ami szintén arról győzött meg bennünket, hogy jó helyen vagyunk, ha minőségről, szépről és jóról szeretnénk hallani.

Az esti közös játék és beszélgetés jól előkészítette a zárónap fő témáját: a kommunikációt. Különösen hasznos volt, hogy a tréning a gyakorlati munkára helyezte a hangsúlyt. Valóban megtanultuk, hogyan alkalmazzuk a hallottakat.

Miközben a csodás környezetben lelkünk megnyugodott és megtisztult, szakmailag felkészültebbek, a minőségbiztosításban jártasabbak lettünk.

Csorba Erzsébet

Laskay Anna

Szász Zoltánné

Főegyházmegyei Könyvtár, Eger

ÚJDONSÁG

Versey Beáta-Mária

Lehetőségek
a kiégésen innen és túl

Új Ember : Magyar Kurír,
Budapest, 2017.

Peter Abel

Burnout és továbblépés :
Spirituális utak

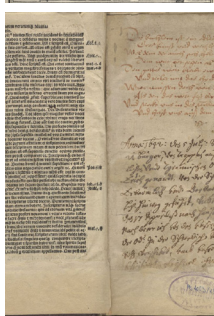
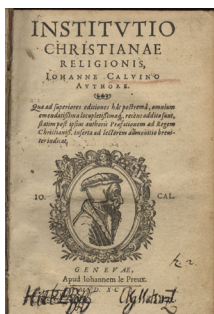
Pannonhalmi Főapátság, Bencés
Kiadó, Pannonhalmi, 2017

REFORMÁCIÓ ÉS KATOLIKUS MEGÚJULÁS – 2017 IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS KALOCSÁN

A Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár – az elmúlt évekhez hasonlóan – az aktuális évfordulókat, megemlékezéseket állítja időszaki kiállításának középpontjába. 2017-ben a reformáció kezdetének 500. évfordulójára emlékeznek a keresztény egyházak, ezért az idei évben kiállított könyvritkaságaink a *reformáció és a katolikus megújulás történetének* főbb állomásait, személyiségeit mutatják be. A történeti eseményekkel párhuzamosan felvillantjuk a könyvtörténet jelesebb képviselőit és mérföldköveit, az ősnyomtatványok korától kezdve a barokk könyvekig.

Gutenberg felfedezése, a könyvnyomtatás lehetővé tette, hogy az addig csak kevesek által ismert művek szélesebb körben is elterjedjenek és megnyitotta az utat a nemzeti nyelvű Bibliák megjelenése előtt. Könyvtárunk ősnyomtatvány-gyűjteménye a 15. századból több nemzeti nyelvre fordított (német, olasz) Szentírást őriz, ezek közül Anton Koberger *Biblia Germanicája* (Nürnberg, 1483) kézzel színezett fametszeteivel az egyik legszebb példány. Ugyanebben a nyomdában jelent meg 1493-ban Lyrai Miklós ferences szerzetes Bibliához írt magyarázatos könyve (*Biblia cum postillis Nicolai de Lyra*), mely Luther kedvelt forrásműve volt. A nürnbergi Biblia mellett az első illusztrált kiadása látható.

A 15-16. századi Európában a reneszánsz és humanizmus szellemi áramlatai teljesen új felfogást és gondolkodásmódot hoztak, ezzel a humanisták előkészítették a talajt a reformáció szá-

mára. Aldus Manutius, a híres velencei mester, az első kiemelkedő humanista nyomdász. Velencei nyomdája körül egy tudós kör alakult, műhelyéből görög klasszikusok egész sora került ki. A gyűjtemény több szemet gyönyörködtető, reneszánsz bőrkötésű darabja képviseli Aldus Manutius nyomdáját.

A 16. század nyomdászatában Bázelt is igen fontos hely illeti meg. Itt dolgozott a század másik híres nyomdásza, Johannes Frobenius. Nyomdájában jelentek meg a humanista tudós, teológus Rotterdami Erasmus írásai, többek között az 1513-ban napvilágot látott mesteri kiállítású közmondásgyűjteményének bővített kiadása Urs Graf pompás metszetével. Az 1518-ban megjelent *Auctarium selectarium ... Epistolarum* című kötet címlapját ifj. Hans Holbein metszete és monogramja díszíti. A reformáció előzményeit, a reneszánsz korát bemutató tárlóban együtt látható Johannes Frobenius nyomtatványaival Rotterdami Erasmus becses kézirata; sajátkezű levele a humanista Joannes Sapidushoz (1518).

Amennyire a könyvnyomtatás segítette a reformáció terjesztését, legalább annyira a reformáció is hozzájárult a 15-16. század fordulóján működő nyomdák felvirágzásához. Hans Lufft, wittenbergi nyomdász legjelesebb munkája a Luther-Biblia első teljes, Lucas Cranach metszeteivel illusztrált kiadása. Luther Márton 1541-ben megjelent német Bibliafordítása, Habsburg Mária magyar királynőhöz írt vigasztaló zsoltárai (*Vier tröstliche Psalmen*

an die Königin zu Hungern. Nürnberg, 1527) és számos más korabeli műve mellett egy igazi unikum: az 1519-ben Lyonban kiadott latin nyelvű Szentírás. A latin Biblia második lapján vörös tintával írt német nyelvű vers olvasható, alatta Luther Márton aláírása. Ezt a kalandos sorsú Szentírást Luther Márton használta.

A svájci reformációt bemutató vitrinben Ulrich Zwingli művei mellett Kálvin János fő művének több kiadása is látható. Az *Institutio (Lausanne: Johann Preux, 1576.)* préselt fatáblás bőrkötésén megfigyelhető az úrvacsora allegóriája, a híres genfi, francia nyelvű Bibliát (1608) a különleges zöldre festett, aranyozott pergamen kötése teszi érdekessé.

A trienti zsinat (1545-1563) a katolikus egyház megújulásának kezdete, melyről számos korabeli kiadvány, beszámoló látható: III. Pál pápa zsinatot meghirdető bullája 1542-ből, IV. Pius pápa megerősítő bullája 1567-ből. A zsinati döntések, határozatok összefoglalását Aldus nyomdászjelvénye, a horgonyra tekeredő delfin díszíti (Velence, 1564). A zsinat a Vulgátát jelölte ki az egyház hiteles bibliafordításának. Az 1590-es római kiadás igazi ritkaság, hiszen csak igen kevés példányban maradt fenn. A Szent Jeromos által fordított latin Bibliának ez az eredeti kéziratokkal egybevetett, javított változata 1592-től kezdve a katolikus egyház hivatalos Szentírása.

A jezsuita rend alapítása idején javában terjedt a reformáció és ez döntően meghatározta az alakulófélben lévő rend szellemiségét. A katolikus megújulásában döntő szerepet játszó trienti zsinat munkájára a jezsuiták is nagy hatással voltak. A zsinat tisztázta a katolikus tanítást, felszámolta a teológiai bizonytalanságokat, a lelkipáasztorkodást állította az egyházi élet középpontjába. Új püspöktípus tűnt fel, a jó pástor (kiemelkedő Borromei Szent Károly milánói érsek és Szalézi Szent Ferenc genfi püspök). A kor bővelkedett szentekben (pl. Néri Szent Fülöp, Avilai Nagy Szent Teréz, Kalazanci Szent József). Hatásukra új rendek virágoztak, soha nem látott fokot ért el a misztika

és a keresztény karitás. A korszak rendalapító szentjeiről, az újonnan alakult szerzetesrendekről rézmetszetek, leírások egész sora tájékoztat.

A kiállított művészeti albumok, tudományos és irodalmi művek illusztrációin jól nyomon követhető az a látványos változás, amelyet a 17. században a barokk művészet hozott. Az új stílus központi célja a vallásos áhítat felkeltése, illetve erősítése. A század során gyökeres változások következtek be a tipográfiában és a könyvművészetben is. A festészetben nagyobb szerepet kaptak a fényhatások, a tónusok. 1700-ban, Rómában jelent meg Andrea Pozzo jezsuita atya impozáns albuma a római Szent Ignác templom építéséről és a barokk egyik kimagasló alkotásáról, a főhajó monumentális mennyezetfreskójáról. Joachim von Sandrart német festő és rézmetsző kötetei fontos művészettörténeti források. (*Teutsche Akademie der edlen Bau-, Bild- und Malereikünste 1768–75.*)

A kiállításban helyet kaptak a magyarországi reformáció és katolikus megújulás korát felidéző dokumentumok. Az első magyar bibliafordítások, a Vizsolyi Biblia és Káldi György jezsuita szerzetes 1626-ban Bécsben megjelent fordítása, az első teljes katolikus magyar nyelvű Biblia. A magyar történelem és művelődéstörténet szempontjából emblemikus értékű az ún. Váradai Biblia. Kiadásának előkészületeit I. Rákóczi György fejedelem és felesége, Lórántffy Zsuzsanna támogatta. I. Rákóczi György tulajdonában volt *Keresztúri Pál: Christianus lactens...* (*Gyulafehérvár, 1637.*) című műve, fekete bőrkötésén a fejedelem superexlibrisze. Pázmány Péter a magyarországi katolikus megújulás vezető alakja, akinek nyomtatásban megjelent műveit s az 1636-ban Pozsonyban írott sajátkezű levelét is őrzi a könyvtár. A kiállítást számos korabeli metszet, városkép, ritka térkép látványa színesíti.

Patachich Ádám érsek 18. századi barokk olvasótermében rendezett kiállítást dr. Bábel Balázs érsek nyitotta meg 2017. március 31-én.

Grócz Zita
Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár

SZAKKÖNYVTÁRI SEREGSZEMLE 2017

Március 21-én – immár a második alkalommal – a KSH könyvtára adott otthont a Szakkönyvtári seregszemlének.

SZAKKÖNYVTÁRI
SEREGSZEMLE 2017

A KSH díszterme ismét megtelt. Fülöp Ágnes, mint házigazda köszöntötte a résztvevőket, ezután Ramháb Mária, az IKSZ elnöke üdvözölte a megjelenteket. Örömmel hívta fel a figyelmet arra a tényre, hogy a hálózat, a könyvtári hálózat egyre differenciáltabb, amely önmagában is nagyon jó, hiszen sokféle igényt kell kielégíteni. Azonban azt is hangsúlyozta, hogy a virtuális világ, a digitalizáció csak akkor működik jól, ha valóságos, szilárd alapokon nyugszik. A seregszemle ismét alkalmat teremtett az összetartozás kifejezésére. Villám Judit, az MKE TTSZ elnöke egy 1823-ban megfogalmazott Széchenyi idézettel köszöntötte a hallgatóságot, az összefogás erejéről beszélt. Ezután a délelőtti ülészak előadásai kezdődtek. Elsőként Z. Karvalics László beszélt a tudomány fogalmáról és helyéről. Beniger elmélete alapján bemutatta az izokratikus, az arisztokratikus modell, a bürokratikus és post-bürokratikus kontrollmodell különbözőségeit. Ezután egy gyakorlati példát láthattunk a tudomány, a tudományos kutatás, kutatások eredményeinek repozitóriumban való tárolásáról és szolgáltatásáról, amely az MTA TK Kutatási Dokumentációs Központban valósul meg. A harmadik előadásban összefoglalót hallgathattunk meg a nyílt hozzáférésű folyóiratokról és a megvalósuló gyakorlatokról, arról, hogyan biztosíthatók források az OA folyóiratok működtetésére. Ezután – a programtól eltérően Tüske László távollétében – Káldos János, az OSZK főigazgató-helyettese beszélt a jövőről, az OSZK-ban megvalósuló fejlesztésekről, a tervezett lépésekről és ütemezésükről. Beszámolt arról is, hogy az MTA KIK főigazgatója, Monok István kezdeményezésére a múlt év őszén megfogalmazódott egy szándéknyilatkozat, amely kifejezi a

könyvtárak csatlakozási szándékát egy 21. századi elektronikus platform megteremtéséhez. A kezdeményezéshez már

több mint tíz könyvtár csatlakozott. Létrejött egy munkacsoport és megszületett egy munkaanyag, amely alapja lehet annak a projektnek, amelyet az OSZK-nak kell előkészíteni, hogy a tervezett fejlesztések megvalósulhassanak. Ezután ismét egy sokunkat érdeklő előadás következett: a könyvtári statisztikáról, annak nehézségeiről, és a jövőbeli módosítási lehetőségekről szövegezett. A történeti kiindulás az első, 1886-ban készült könyvtári statisztika volt, amelynek előszavában György Aladár által megfogalmazottak hangzottak el, majd a jelenleg használt statisztika nehézségeit mutatta be az előadó, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtára munkatársa. A hozzászólásokban megfogalmazódott egy munkacsoport megalakulásának szükségessége. A délelőtti utolsó előadását Lencsés Ákos, az EISZ munkatársa tartotta. Tömören, lényegre törően összefoglalta az EISZ szerepét a könyvtárak életében. Jó volt látni, hogy a szakirodalom által összegyűjtött előnyök árnyoldalait is megmutatta és érzékeltette, hogy a kis- és nagykönyvtárak számára az adatbázis, adatbázisok működtetése olyan feladat, amelyet néha nem is olyan könnyű elvégezni. Azt is kiemelte azonban, hogy az EISZ munkatársai a könyvtáraknak igyekeznek a legtöbb segítséget megadni. (Ezt mint EISZ használó csak megerősíteni tudom, hiszen az eddigi kérdésekre, levelekre mindig gyors és pontos válasz érkezett tőlük.)

Ezután szünet következett, a résztvevők szendvicsebédél frissíthették magukat, hogy aztán a soron következő előadásokat is teljes figyelemmel tudják követni.

A délután első felében a szakkönyvtárak napi gyakorlatáról, feladataik megvalósításairól hallgathattunk. A szünet után az OIK munkatársa a nem-

zetiségek könyvtári ellátását mutatta be, egyrészt a nemzeti ségek által, másrészt az OIK által megvalósított eredményeket felsorolva. Ezután a honvédségi szakkönyvtárakat ismerhettük meg. Érdekes előadás keretében tekinthettünk be négy honvédségi szakkönyvtár életébe. A Haditechnikai Könyvtár, az MH Egészségügyi Központ Tudományos Könyvtára, az MH Geoinformációs Szolgálat Szakkönyvtára és a legjobban ismert Hadtörténeti Könyvtár működését ismerhettük meg. Ezután

a gyógyszeripari szakkönyvtárak közül 3 intézmény bemutatása következett. Jó volt hallani az előadótól, hogy bár konkurens cégek alkalmazásában állnak, de mint könyvtárosok segítik egymást, és szakmai támogatást nyújtanak egymásnak. Ezután két olyan könyvtár gyakorlatát ismerhettük meg, amelyek elsődleges feladata

nem szakkönyvtári, de ellátnak szakkönyvtári szerepet is. Boka László főigazgató-helyettes az OSZK gyakorlatát, az általuk működtetett 3K-t – konferencia-kiállítás-kiadvány – mutatta be, képekben felvillantva az elmúlt évtized kiállításainak, kiadványainak sokaságát. Ezután Dippold Péter a FSZEK országos szociológiai szakkönyvtári szerepét vázolta. A záró előadás a házigazda könyvtár, a KSH 150 évéből tárt fel képeket, és mutatatta be a jövőt.

Egy tartalmas szakmai konferencián vehettünk részt, ren-

dezők és résztvevők egyaránt bíznak a folytatásban. A konferencia előadásainak bemutatója és a képek elérhetők:

http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=seregszemle_2017

Kövécse Ildikó

Gál Ferenc Főiskola Könyvtára

DÉLELŐTTI ÜLÉSSZAK

Levezető elnök: *Fülöp Ágnes* (főigazgató, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár)

10:00–10:15 Köszöntők

1. A tudományos kutatás és publikálás új útjai

10:15–10:40 Derek de Solla Price fogvatkozó árnyéka (A tudományról a kontroll-átmenet időszakában) – Z. Karvalics László (egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék)

10:40–11:05 (Átláthatóbb kutatások – az MTA TK Kutatási Dokumentációs Központ tapasztalatai – Meiszerics Enikő (gyűjteménygazdósági munkatárs, Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kutatási Dokumentációs Központ)

11:05–11:30 A nyílt hozzáférési publikálás aktuális kihívásai – Kovács Kármén (egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Kvantitatív Menedzsment Intézet)

2. A tudományos könyvtárügy aktuális kérdései

11:30–11:50 A nemzeti könyvtár és a tudományos könyvtárak együttműködése – Tüske László (főigazgató, Országos Széchényi Könyvtár)

11:50–12:10 Így mérünk mi. Színek és fonákok a magyar könyvtár-statisztikai adatszolgáltatásban – Kecskeméti Gergely (csoporthelyettes, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kunó Könyvtára) – Rózsa Dávid (főigazgató-helyettes, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár)

12:10–12:30 Az EISZ Nemzeti Program szerepe a könyvtárak külföldi szakirodalommal való ellátásában – Lencsés Ákos (főkönyvtáros, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ)

12:30–12:40 Kérdések, hozzászólások

12:40–13:25 Búféebéd

DÉLUTÁNI ÜLÉSSZAK

Levezető elnök: *Villám Judit* (MKE TTSZ)

3. Speciális gyűjtemények a XXI. században

13:25–13:45 Nemzetiségek könyvtári ellátása. A Magyarországon hivatalosan elismert nemzetiségek dokumentumellátása – Pancsosz Alexandra (főosztályvezető, Országos Idegennyelvű Könyvtár)

13:45–14:05 HD: Hagyomány – innováció – digitalizáció a zenei gyűjteményekben – Bándoli Katalin (elnök, Magyar Könyvtárosok Egyesülete Zenei Könyvtárosok Szervezete)

14:05–14:25 Honvédségi szakkönyvtári gyűjtemények – Andrási Szeghy Viktor (könyvtárvezető, Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hadtörténeti Könyvtár)

14:25–14:45 A gyógyszeripari szakkönyvtárak helyzete napjainkban – Fazekas Andrea (vegyszéki szakinformátor, Richter Gedeon Nyrt. Műszaki Könyvtár)

4. Könyvtárak többes szerepben

14:45–15:05 Szakkönyvtári feladatok, múzeumi tartalmak, tudományos eredmények. Az OSZK mint tudományos, kulturális tér – Boka László (tudományos igazgató, Országos Széchényi Könyvtár)

15:05–15:25 Egy a három funkcióból: a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szakkönyvtári tevékenysége – Dippold Péter (igazgató, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtár)

15:25–15:45 A szótövevény éves KSH Könyvtár – Fülöp Ágnes

15:45–16:00 Kérdések, hozzászólások

16:00–16:10 Zárszó

IKSZ
INFORMÁCIÓS KÖNYVTÁRSZAKMAI SZERVEZET

KSH KÖNYVTÁR

TT
Sz

INTERNET FIESTA 2017

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2017. március 29-én a FSZEK-be hívta azokat a kollégákat,

akik az országos rendezvénysorozat záró konferenciájának előadásaira voltak kíváncsiak. A meghívás az EKÉ-hez is megérkezett. Szívesen vállaltam az egyesület képviselőtét: a téma ugyanis – Utazás – Könyvtár – Internet – érdekesnek ígérkezett.

A konferenciát Ramháb Mária nyitotta meg: az IKSZ alig idősebb, mint az Internet Fiesta, amely 17 évvel ezelőtt indult. Megjelenésében és témájában is 17 tartalmas év van a rendezvénysorozat mögött. Az idő során a cél sem változott: a könyvtáraknak fontos Internethez kapcsolódó szerepük van, a szakmának pedig feladata, hogy tudását fejlesztve megtalálja a kapcsolatot azokkal a felhasználókkal, akiknek épp a mi tudásunkra van szükségük. Az idén is több száz könyvtár, több mint 2000 programmal regisztrált a Fiesta felhívására.

A megnyitó után Guller Zoltán és Katona András, a Magyar Turisztikai Ügynökség munkatársai következtek. Az utazási szokások változásairól, az új „fogyasztói” igényekhez való alkalmazkodásról, egy jó „első blikk” kialakításának fontosságáról beszéltek. Hiszen a turisták már nagy valószínűséggel látták úti céljukat, ma már másképp gondolkodnak, más eszközöket használnak: a 21. században az utazás szervezése, biztosítása online történik. Maga az inspiráció, a döntés, a „hely” kiválasztása, a foglalás és az utazás során szükséges információk megszerzése is mobil eszközökhöz kötődik.

Kepes András, író, egyetemi tanár „Okos telefon, buta kultúra” című előadása rendszerezte azokat a már sokszor megfogalmazott jellemzőket, amelyekkel nap mint nap mi magunk is

INTERNET FIESTA
MÁRCIUS 22-29.

UTAZÁS – KÖNYVTÁR – INTERNET

együtt élünk. Egy 1988-as felmérést ismertetett, amelyet a Los Angeles Times készített. A lap arra volt kíváncsi, hogy

az olvasók hogyan képzelik a világot 2013-ban. Sokan hittek abban, hogy lesz kávéautomata, számítógépek lesznek az iskolákban, épülnek földrengés-biztos felhőkarcolók, de például senki sem jövendőlt internetről vagy mobiltelefonról. Okos telefonjainkat ma pedig legkevésbé használjuk beszélgetésre. Az emberi kapcsolatokat az emberek közötti kapcsolódás váltotta fel. A közösségi oldalakon csak a pozitív visszajelzéseket várjuk, az önreflexió teljesen elvész. 845 emotikonnal próbáljuk tükrözni, amit a „normális” kommunikáció során az arcunkkal jelezhetnénk. Előadása természetesen az utazáshoz is kapcsolódott, az általa forgatott filmekből hozott jelenetekkel arra is buzdított bennünket, hogy az utazás során ne csak a nevezetességekre legyen kíváncsi az utazó, hanem érdemes megismerni egy másik kultúra logikáját, működését, jellemzőit is.

Szemerey Samu a Lechner Tudásközpont szakértője a „Smart City” koncepcióról beszélt. Az okos város olyan település, ahol „megvalósul a fizikai, digitális és humán rendszerek hatékony integrációja az épített környezetben, hogy fenn tartható, prosperáló és inkluzív jövőt biztosítson lakóinak.” Az „építkezéshez” elengedhetetlen:

- a) az adatok gyűjtése;
- b) a tudás szervezése, átadása, archiválása – kezelése;
- c) terek és szolgáltatások összekapcsolása – ahol többek között megtanulható az eszközök használata.

Mindezekhez a könyvtárak, a könyvtárosok értenek. A könyvtárak a városi tudás megszerzésének közvetítőivé válhatnak.

A záró előadást Dr. Ruttkay Zsófia, a MOME Kreatív Technológiai Labor vezetője tartotta. Többek között – hallgatói kezdeményezésre – a Petőfi Irodalmi Múzeummal közösen született vállalkozásról számolt be. Ottlik Géza Hajnali háztetők műve alapján egy 16 km-es „sétára” invitál a projekt, ahol a regény helyszíneit keresi fel az erre vállalkozó. A „kirándulás” során a regény jó része meghallgatható, megosztható. Az alkotók új műfajt teremtettek, a fogadtatás is pozitív volt. A Labor másik vállalkozása szintén utazásra hív: „Nézz körül” a budapesti Salgótarjáni úti

zsidó temető virtuális felfedezését kínálja.

A Fiesta kiemelkedő eseményeiről számoltak be az Eötvös Károly Megyei Könyvtár (Veszprém), az Egressy Béni Városi Könyvtár (Kazincbarcika) és a FSZEK munkatársai, majd Internet Fiesta 2017. évi elismerésének átadásával zárult a szakmai rendezvény.

Török Beáta

Sapientia Szerzetesi Hittudományi

Főiskola Könyvtára

NETWORKSHOP 2017

A 26. Networkshop konferencia április 19-e és 21-e között zajlott Szegeden. A háromnapos programnak a Szegedi Tudományegyetem József Attila Tudományos és Információs Központ adott helyet. A programra érkezőket több szekcióban száznál több előadás várta.

A szerda délelőtti megnyitón Dr. Tick József, a HUNGARNET Egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Dr. Nagy Katalin, a Szegedi Tudományegyetem nemzetközi ügyekért felelős rektorhelyettese üdvözölte a jelenlévőket. Ezután Dr. Deutsch Tamás, a Digitális Jólét Program összehangolásáért és megvalósításáért felelős miniszterelnöki biztos tartotta meg az első plenáris ülést. Beszédében hangsúlyozta, hogy a digitalizáció már nem a jövő hanem a jelen, sőt a közelmúlt. Az emberek életét átszövi a digitális világ. A Digitális Jólét Program bemutatásán túl felhívta a figyelmünket arra, hogy a program célja a hálózati-, és eszközfejlesztéseken túl a

magyar társadalom digitális kompetenciáinak fejlesztése. Jelenleg is a program kibővítésén dolgoznak. Elkészült már a digitális oktatási stratégia, amely a közneveléstől a felnőttoktatásig – az egész életen át való tanulás szemléletét hangsúlyozva – minden lépcsőfokhoz megfogalmazza az elérendő célokat és az ehhez szükséges eszközöket. Hamarosan a közgyűjteményi digitális stratégia is elkészül. Ezután Szijártó Zoltán, a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Dr. Tick József idézte fel az első konferenciákat. A délelőtti Mihályfi Márton – a Cisco cég képviseletében – zárta, a videokonferenciák, meetingek jövőben megvalósuló képét vetítve a hallgatóság elé. Az ebédszünet után Káldos János beszélt az Országos Könyvtári Platformról és az Országos Könyvtári Rendszerről, a 2018. december 31-ig megvalósítandó projektről. Ritter Dávid, az ELTE Informatikai

Igazgatóság vezetője az idei évben tartotta meg tizedik *Hol tartunk ma?* előadását. A világban jelen lévő trendeket emelte ki. Az intelligencia, a digitális transzformáció és a hálózatosodás szavakat járta körül. Ezután Workshop formában a magyar könyvtárügy jövőjét jelentősen befolyásoló változásokról folyt a diskurzus az egyik teremben. Dr. Kokas Károly, a SZTE Klebelsberg Könyvtára informatikai igazgató-helyettese moderátorként vezette a beszélgetést. Lendvai Miklós, az Országos Széchényi Könyvtár e-szolgáltatási igazgatója előadásában a könyvtárak felhőbe vezető útjáról beszélt. Az általa vázolt témához hozzászólt Kármán László Leander, Ungváry Rudolf, Bánki Zsolt, Kovács László, Moldován István, Horváth Ádám. Az előadással és a hozzászólásokkal sokféle szempontot, hangsúlyt ismerhetett meg a hallgatóság, képet kaphatott arról a nagy ívű, jelentős lépésről, amely a magyar könyvtárügy életében várható.

A következő két nap is sok-sok előadás következett. Számtalan gyakorlatról, megvalósulásról számoltak be az előadók. A teljesség és bármiféle hangsúly nélkül az alábbiakat emelem ki:

előadás hangzott el a Petőfi Irodalmi Múzeumban használt KOHA rendszerről, a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának megjelenéséről a szemantikus weben. Hallhattunk a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtára olvasóinak az infografika segítségével történő tájékoztatásáról. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központban a MARC 21 bevezetéséről, a névtrekről, és Primo szolgáltatásról, a Debreceni Tudományegyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárában a könyvtári szervezet elektronikus alapú szervezéséről és kiszolgálásáról, az IKT támogatta biblioterápiás módszerekről.

A konferencia két estéjén a vacsorákon az informális beszélgetés folytatódott a kollégák között.

A konferencia talán egyetlen hátránya, hogy a párhuzamosan futó előadások közül a hallgatóság választásra kényszerül, így vannak témák, amelyek bármennyire érdekesek is, a résztvevők számára mégis kimaradnak.

Kövécse Ildikó

Gál Ferenc Főiskola Könyvtára

A képek forrása: <http://m.u-szeged.hu/>

ŐSNYOMTATVÁNY-KIÁLLÍTÁS

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM KLEBELSBERG KÖNYVTÁRÁBAN

Április 24-e és május 15-e között tekinthették meg az érdeklődők azt az ősnymtatványokat bemutató kiállítást, amelyet Dr. Keveházi Katalin főigazgató és Prof. Dr. Detlef Haberland (Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa) nyitottak meg a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtárában. A kiállított tizenöt ősnymtatványról magyar és német nyelvű ismertető kiadvány is megjelent. A legtöbb kötet korábban a szegedi alsóvárosi ferencesek tulajdonában volt, amelyek 1950-ben a szer-

zetesrendek feloszlata után került az egyetemi könyvtár tulajdonába. Közülük az egyik kötet nemcsak amiatt értékes és érdekes, mert 1483-ban jelent meg, hanem lapszéli jegyzetei őrzik a szegedi ferencesek szegedi nyelvjárással – ő-ző tájsozlás – készített bejegyzéseit. (Bartholoma-

A képek forrása: szegedma.hu

eus Anglicus: Tractatus de proprietatibus rerum). Az említett bejegyzések az ásványok és növények orvosi hatásaival kapcsolatosak, ezek erősítik meg azt a tényt, hogy a ferencesek a törökök által megszállt területen nemcsak a lélekkel, hanem a test gyógyításával is foglalkoztak. A megtekinthető kötetek között található két Bibliát (az egyik 1476-ban jelent meg Velenében), továbbá láthattuk Temesvári Pelbárt három, Laskai Osvát két kötetét is. Seneca és Cicero művei is szerepeltek a kiállított dokumentumok között. Cicero munkáját a Békés

megyei Csasz családától vásárolta a könyvtár 1928-ban. Még egy érdekesség: Thuróczy János Krónikáját is megtekinthették az érdeklődők.

Kövécse Ildikó
Gál Ferenc Főiskola Könyvtára

A SZENT MÁRTON ÉV LEZÁRÁSA

AZ ERNST-KÓDEX HASONMÁSÁNAK BEMUTATÓJA AZ OSZK-BAN

2017. ÁPRILIS 25-ÉN

Az Ernst-kódex *első teljes hasonmás* kiadását 2017. április 25-én az OSZK-ban mutatták be.

A kiadvány a Pannonhalmi Főapátság, az Országos Széchényi Könyvtár és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara közötti összefogás eredményeként valósult meg a Szent Márton-év keretében. A kivitelezést a Pytheas Könyvmanufaktúra végezte.

A hasonmást kísérő tanulmánykötet szerzői és szerkesztői: Madas Edit, Déri Balázs, Szovák Kornél, Thoroczky Gábor.

A 12. század harmadik negyedében készült kódex Sulpicius Severus Szent Mártonról szóló műveit: Vita Sancti Martini, Dialógusok, három levél, valamint Tours-i Szent Gergely Szent Mártonnal kapcsolatos műveinek részleteit tartalmazza

és még más, a Szentről szóló írásokat. Ebben a kötetben maradt fenn Szent István kisebb és nagyobb legendája, és Hugo de Folieto A lélek kostora című munkájának töredéke.

A kötetet Ernst Lajos műgyűjtő egy német antikváriustól vásárolta meg 1928-ban. Az ő támogatásával még abban az évben megjelent a Szent István-legendákat tartalmazó rész bibliofil kiadása a Singer és Wolfner gondozásában, Varjú Elemér fordításában és magyarázatával. A kódexet Varjú Elemér nevezte el az antikváriusról. Ernst Lajos anyagi okokból adta el a kódexet a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának (OSZK) 1934-ben.

Ásványi Ilona

Pannonhalmi

Főapátsági Könyvtár

A képek forrása: <http://www.magyarkurir.hu/hirek/a-kozkinccse-valt-ernst-kodex-utohang-szent-marton-evehez>

MKE KÖZGYŰLÉS ÉS DIGITÁLIS KOMPETENCIA

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2017. május 3-án az Országos Széchényi Könyvtárban tartotta küldöttközgyűlését, melynek meghívott vendége volt az Egyházi Könyvtárak Egyesülése is.

A köszöntő után Eszenyiné Borbély Mária, az MKE Elnökségi tagja rendkívül érdekes és hasznos előadására került sor a magyarországi könyvtárosok digitális kompetenciáinak össze-

hasonlító elemzéséről. Az MKE elnöksége kérdőív segítségével mérte fel 2017 elején a könyvtárosok információkezelési, kommunikációs, valamint az informatikai problémamegoldásra, a tartalom előállításra és a számítógépes biztonságra vonatkozó készségeit. A felmérés célja az volt, hogy a legnagyobb könyvtáros szakmai szervezet elnöksége reális helyzetképet kapjon arról, hogy milyen szinten állnak a hazai könyvtárosok ezekkel a 21. században létfontosságú készségekkel. A helyzet ismerete aztán alapot adhat új pályázatokhoz, szakmai képzések indításához, esetleges együttműködésekhez.

Bizonyára sok egyházi könyvtáros kolléga is kitöltötte és visszaküldte a kérdőívet. A vizsgálat eredményéről már egy márciusi szakmai konferencián szó esett, a közgyűlésen azonban finomabb összefüggéseket és nemzetközi összehasonlítást is hallhattak a jelenlévők. A 606 egyetemi, városi, megyei és szakkönyvtárból beérkezett kérdőív számos tanulsággal szolgált. A digitális kompetenciákat korosztályok és könyvtárípusok szerint is vizsgálta Borbély Mária, emellett a kapott adatokat összehasonlította a magyar és külföldi átlagnépesség és diplomások digitális készségeinek adataival is.

A felmérés eredménye egészen kedvező képet adott a hazai könyvtárosok digitális műveltségéről. Mint kiderült a válaszolók nagyobb része haladó szinten ért az információkezeléshez, míg alig több mint tizede vallotta azt, hogy csak alapszintű készségekkel rendelkezik. Meglepő eredmény az is, hogy nincs korosztályos szakadék e tekintetben, hiszen a 40-50-es közép korosztály alig marad el a fiatal kezdők mögött.

A tartalom előállításnál már más kép tárul elénk, hiszen kollégáink közül haladó szinten jóval kevesebben értenek hozzá, míg a könyvtárosok több mint felének csak alap szintű ismeretei vannak e téren. Ebben a kompetenciában érthető az idősebb generáció lemaradása, és itt

érhető tetten leginkább az egyes könyvtárípusok közötti különbség is, hiszen a tartalom előállítását inkább szak/felsőoktatási és kevésbé a közkönyvtárak dolgozói végzik rutinszerűen.

Nincs szégyenkezni valónk külföldi összehasonlításban sem, hiszen a magyar könyvtárosok az európai átlaghoz hasonló szintű készségekkel rendelkeznek. Kijelenthetjük tehát, hogy a magyar könyvtárosok digitális műveltsége európai színvonalú és az átlagnépességhez viszonyítva jóval magasabb szinten áll. Ez megnyugtató két szempontból is. Egyrészt nem létezhet manapság jó könyvtári-információs szakember korszerű digitális tudás nélkül. Másrészt különösen a közkönyvtárak feladatai között ott szerepel a lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése, ami szintén feltételezi a magas fokú informatikai jártasságot.

Az előadást követően az MKE elnöke, Baráthné dr. Hajdú Ágnes beszámolt az egyesület elmúlt évi munkájáról, melyben a külkapcsolatok ápolása, valamint az olyan szakmai programok mint „*A könyvtáros kompetenciák változása, megjelenése az uniós továbbképzési gyakorlatban*” vagy a „*Fejlesztés, fenntarthatóság, esély az IFLA trendek és a Lyoni deklaráció tükrében*” című konferenciasorozat egyaránt hangsúlyosak voltak.

Dr. Amberg Eszter, az Ellenőrző Bizottság elnöke a 2016-os évről készült bizottsági jelentését olvasta fel, melynek lényege, hogy az Egyesület eredményesen és szabályszerűen működött, likviditási gondok nem voltak a hatóságok felé, az előírt adatszolgáltatási és bevallási kötelezettségeinek eleget tett.

A 2016. május 4-i tisztújító küldöttközgyűlésen megválasztott új elnökség tartalmas munkát végzett, a beszámolókat a küldöttek elfogadták.

Kührner Éva

Szent Atanáz Görögkatolikus
Hittudományi Főiskola Könyvtára

MEGÚJULT AZ ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁR

„Ne nekünk, Uram, ne nekünk,
nevednek szerezz dicsőséget.” (Zsolt 115,1.)

Három éven át tartó felújítási munkálatok után, 2017. május 19-én megnyitotta kapuit és ismét látogatható az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár. Az újonnan kialakított múzeumi-közösségi teret Dr. Erdő Péter bíboros úr adta át, a fejlesztés az Esztergom-budapesti Főegyházmegye támogatásával valósult meg.

A középkori alapítású gyűjtemény 1853-ban költözött a Hild József tervezte épületbe, de azóta nagyobb felújítás nem történt. A most létesült látogatói tér négy termében állandó és időszakos kiállítások keretében lesznek bemutathatóak a könyvtár páratlan kincsei: kódexek, ősnymtatványok, metszetek, különgyűjtemények – a Bibliotheca vetus, mely a Fugger-gyűjteményt is magában foglalja. A múzeumpedagógiai célokat is szolgáló teremben Majer István kanonok gyűjteménye látható, másutt a raktári enteriőr elevenedik meg.

A megnyitóra összeállított kiállítás a gyűjtemény liturgikus kódexeiből válogat, nyelvemlé-

ket mutat be, bibliakiadásaiiba enged betekintést, de tiszteleg a reformáció 500. évfordulója előtt is a könyvtár protestáns vonatkozású darabjaival.

A felújítás még több évig folytatódik: megújul a teljes raktár, lift létesül az épületben.

Reményeink szerint zavartalan lesz az olvasók-kutatók fogadása, ahogyan a könyvtári munka is tovább zajlik: gyűjteményünk legértékesebb dokumentumait digitalizáljuk, nagyszabású restaurálási programunk elsősorban a pergamenköteteket célozza. Possessor- és Pantheon-adatbázisunk gyarapításán is dolgozunk.

Istené a dicsőség! Köszönettel tartozunk a támogatásért, de az építész tervek, a remek kivitelezés, a belsőépítész-elképzelések mind részei a látható megújulásnak, ami az intézmény minden dolgozójának értékes, elkötelezett, összetartó és sokszor erőn felüli munkája nélkül nem valósulhatott volna meg.

Szalai Katalin

Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

A képek forrása: http://www.bibliotheca.hu/megnyito_20170519.htm

AZ OSZK AZ ELŐKÉSZÍTŐ SZAKASZ VÉGÉN 2017 MÁJUS

Korábban már hírül adtuk: a 2016. november 8-ai kormányülésen döntöttek arról, hogy az OSZK 10 milliárd forintot kapjon

az informatikai rendszerének a megújítására. A projekt befejezésének ideje: 2018 vége.

A MOKKA- és MOKKA-R közgyűlésen

(OSZK, 2017. május 29.) Káldos János, Lendvay Miklós és Rácz Ágnes tájékoztatta a küldötteket a projekt állásáról. A KIFÜ végzi a projekt irányítását, a közbeszerzéseket, a beruházások megvalósítását, a hardver és szoftver beszerzéseket. Erre kb. 7,8 milliárd forint áll rendelkezésre. Az OSZK adja a személyi és szakmai háttérrel, erre kb. 2,2 milliárd forint jut.

Öt munkacsoportban végzik az előkészítést és a projekt végrehajtását. Néhány kiragadott példa, hogy mivel foglalkoznak.

a) *Infrastruktúra fejlesztéséért felelős munkacsoport*: elavult PC-k lecserélése, olvasói tájékoztató rendszer lecserélése, olvasói terek bútorcseréje. Ők felelősek a hosszú távú megőrzés biztosításáért: új szerverek beszerzése. Mivel a jövőben várható magának az épületnek a felújítása is, ezért olyan fejlesztések nincsenek terítéken, amelyek az épület felújításával kapcsolatosak.

b) *Digitalizálási munkacsoport*: digitalizáló központ és labor létrehozása a 8. szinten. Kb. 60-70 munkatárs fog benne dolgozni. Gépparkot (mindenféle dokumentum digitalizálására alkalmas szkennereket és fényképezőgépeket, digitális utómunkálatokat biztosító eszközöket) építenek fel. Évente 6 millió objektum (oldal) minőségi feldolgozását tervezik. Az állományvédelemre kiemelten tekintettel lesznek.

c) *Könyvtárszakmai munkacsoport*: 17 alprojektet valósít meg, vezetője Rácz Ágnes. Lecserélik az Amicust. Létrehozzák az Országos Könyvtári Platformot (OKP). Hogy benne hogyan képzelek el a közös katalógust, arról Rácz Ágnes külön vitaanyagot készített. A legutóbbi 20 év alatt felgyülemlett adatokat átmentik az új rendszerbe. Pilot-projektként belekezdtek a web-archiválásba, az internetes források hosszú távú megőrzésébe.

d) A *Kiemelt tartalomfejlesztési munkacsoport* megújítja a Corvina-honlapot, gondozza a Magyar Nemzeti Névtérrel, honlapokat épít:

lesz pl. Magyar Nyelvemlékek-, Ba-bits- Erdélyi fotógyűjtemény-, Digitális filológia-textológia honlap.

e) A *Szervezetfejlesztési munkacsoport* alakítja át az OSZK szervezeti struktúráját, a Könyvtári Intézet segítségével biztosítja, hogy az OSZK kompetencia-központként működjék, elkészíti az új SZMSZ-t.

Nyilvánvaló, hogy alapvetően az OSZK megújítása a cél. De ez egyben sok áldásos megújulást hozhat az egész magyar könyvtárügynek, benne a kis könyvtáraknak is.

Sok új tanulnivalónk lesz a jövőben, hiszen a szemantikus web folytonos kihívások elé állítja a könyvtárakat. Lendvay Miklós előadásában vázolta: az OSZK Integrált Könyvtári Rendszerének (IKR) megújítását úgy tervezik, hogy képes legyen befogadni más könyvtári rendszereket is. Olyan OSZK-felhő létrehozását ígérte, amelybe más könyvtárak is beköltözhetnek. A szerver-terem az OSZK-ban lesz. Lehetőség lesz közös szoftver használatára. Nem a MOKKÁ-ból töltik be az adatokat, mert ott már manipulált adatok vannak, hanem minden könyvtártól külön emelik át. A konvertáláskor az RDA alapú katalogizálási rendszert fogják használni, amely leváltja az ISBD-szabványt. Most folyik a szabvány lefordítása, majd pedig 2018-tól tanfolyamokat indítanak arról, hogyan lehet RDA (*Resource Description and Access*, angol-amerikai forrásleírási szabvány) alapon katalogizálni. A létrejövő közös katalógus FRBR modellben, BIBFRAME struktúrában kerül az olvasók elé. Még nem döntöttek, milyen szoftvert használnak, de a pályázásnál előnybe részesítik azokat, amelyek a levéltári és múzeumi adatok fogadására is alkalmasak.

H. Hubert Gabriella
Evangélikus Országos Gyűjtemény

1517
2017500
reformációHÍREK ÉS
ESEMÉNYEK

„A MEGÚJULÁS LENDÜLETE” AZ EMLÉKÉV NÉHÁNY PROGRAMJA A REFORMÁCIÓ 500. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL MEGHIRDETETT EMLÉKÉV KULTURÁLIS PROGRAMJAIBÓL

Az emlékév országos megnyitó ünnepségét 2017. január 6-án, vízkereszt ünnepén tartották a budapesti Művészetek Palotájában.

A központi programok között szerepel a Messiás.ma című szcenírozott előadás, mely Georg Friedrich Händel Messiás című oratóriumának rockváltozata.

A budapesti Kálvin téren 2017 áprilisában egy 95 térkőből álló köztéri installációt helyeztek el. Az egyes köveken a reformáció valamelyik meghatározó alakjától és egy magyar írótól származó gondolatok olvashatók.

Augusztus 24. és 27. között Wittenbergben magyar napokat rendeznek, ahol konferenciával, kiállítással, hangversennyel és más színes programokkal mutatkozik be a magyarországi reformáció.

Október 5-én az Országház felsőházi termében reformáció-emlékülést tartanak, október 13-án pedig közös zsinati ülést rendez a két nagy protestáns egyház.

A reformáció emlékévének legnagyobb ünnepsége, egy összművészeti program október 31-én, a reformáció napján lesz a Papp László Budapest Sportarénában, melyre 13 ezer résztvevőt várnak.

Április 26-án nyílt a Reformáció Nagykiállítás IGE-IDŐK címmel a reformáció történetéről, folyamatairól, hatásáról, magyarországi és európai útjáról a Magyar Nemzeti Múzeumban. A 2017 végéig látható átfogó kiállítás nemcsak a Kárpát-medencéből, hanem szerte Európából vonultat fel a reformációhoz köthető emlékeket és műtárgyakat. A kiállítás-hoz több más program is kapcsolódik.

A kiállítást kiegészítő programként indult útjára egy csuklós busz, amelyen a tárlat anyagából válogatva molinókon, installációkon viszik el a kiállítást kis falvakba. A busz egy napot tölt majd egy-egy településen.

A tárlathoz kapcsolódik a Huszadik századi protestáns életutak című kamara kiállítás Hoszszú Gyula szervezésében, ahol 2017. május 2-től május 7-ig zajlott a ReFilm – Protestáns dokumentumfilmek hete.

Május 20-án nyílt meg a híres debreceni Nagykönyvtár második emeleti, történelmi hangulatú terében a Protestáns üzenetek című időszakos kiállítás, amely a Magyar Nemzeti Múzeum IGE-IDŐK című tárlatának „kistestvére”. A kiállítás egyszerre figyel és figyelmeztet a hitújítás külföldi és magyar, sőt, külön és hangsúlyozottan debreceni értékeire.

1517
2017500
reformációHÍREK ÉS
ESEMÉNYEK

Május 25-én, csütörtökön, A reformáció történelmi és kulturális öröksége az élő népművészetben címmel nyitotta meg kapuit a Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban az a közép-magyarországi tárlat, amely a Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Reformáció Emlékbizottság által meghirdetett pályázat legszebb alkotásait mutatja be. Az országos pályázatot hét régióban hirdették meg: Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl és Közép-Magyarország. A határainkon túl élő alkotók, alkotóközösségek a hozzájuk legközelebbi regionális helyszínre küldhették munkáikat. A beérkező pályamunkákat minden régióban szakmai zsűri bírálta el, és javaslatot tett az egyes régióban szerveződő kiállításon bemutató műalkotásokra. A megmérettetésre közel 500 alkotó és alkotóközösség jelentkezett.

Augusztus 20-án a Mesterségek Ünnepe keretében egy központi kiállítást is szerveznek. A regionális kiállítás-helyszíneket követően ugyanis itt is bemutatkoznak a legszebb alkotások. A Mesterségek Ünnepének minden évben van egy kiemelt témája, ami 2017-ben a reformáció és a hímzés lesz.

Május 13-án, Sárospatakon a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeumban nyílt meg A Rákócziak és a habánok című kiállítás, amely témáját tekintve jól illeszkedik a Reformációi Emlékév programsorozatához. A kiállítás egy sajátos, a reformáció kezdetén Svájcban, a Német-római Birodalomban és a Habsburg Birodalomban meghonosodó, hozzánk morva területekről érkező, Magyarországon és Erdélyben, a 16.–18. században létezett protestáns közösség, a habán/anabaptista – „új-

keresztény” vallási irányzat hagyományait és anyagi, valamint szellemi örökségét mutatja be.

Tavaly októberben Pécssett indult útjára a Protestáns iskolatörténeti mozaik elnevezésű vándorkiállítás is, melynek első állomása volt Beregszászban. Célja, hogy felvilánts a közel ötszáz éves magyar protestáns iskolakultúra legfontosabb intézményeit, személyiségeit, törekvéseit, és bepillantást adjon a protestáns iskolák mai életébe is; továbbá, hogy a reformáció 500 évének iskolatörténetén keresztül mutassa be azokat a máig ható folyamatokat – illetve az azokat közvetítő oktatási intézményeket –, amelyek kultúránkat formálták, formálják ma is. Különösen fontos érték, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Református Egyház fenntartásában levő intézmények dolgozták ki a saját iskoláikra vonatkozó tartalmakat. Az interaktív tárlat képet ad a magyar protestáns neveléstörténet kulcsszereplőiről, fontos helyszíneiről és korszakairól. A vándorkiállítás, mintegy a reformáció történelmi útvonalát bejárva, a Kárpát-medence minden szegletében bemutatja a protestáns iskolatörténetet.

A reformáció 500. évfordulójára készülve az Aerdélyi protestáns történelem egyik legfontosabb női alakjáról szóló monodráma, Kocsis István drámaíró Árva Bethlen Kata című darabja 2016 júliusától járja a Kárpát-medencét.

A Reformáció hétről hétre című, a Duna Televízióban, illetve a Duna World műsorán futó sorozatában a protestáns és katolikus teológusok, valamint különböző hivatásokat képviselő világiak fejtik ki gondolataikat a reformáció, az egyház megújulása és egysége témaköréből.

1517
2017500
reformációHÍREK ÉS
ESEMÉNYEK

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2017-re irányuló egyik legnagyobb vállalkozása Luther Márton válogatott műveinek új, tudományos igényű magyar kritikai kiadása, tizenkét tematikus kötetben. Magyarországon Luther műveinek sorozatszerű kiadása először és mindeddig utoljára a 20. század elején jelent meg, a Luther Társaság kiadásában.

Június 1-én a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán volt az Új Ember Kiadó gondozásában megjelent Luther Márton reformációja (Peter Neuner) című könyvének bemutatója.

Reformáció a bélyegeken címmel járja az Ország keleti felét a reformáció emlékévében dr. Kocsis Attila református lelképásztor bélyegkiállítása.

A Magyarországi Luther Szövetség és a Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága szervezésében jubileumi előadássorozatra kerül sor minden hónap utolsó csütörtökén a Deák téri Evangélikus Országos Múzeum előadótermében.

Több kulturális, tudományos program mellett kiemelkedik a Magyar Nemzeti Levéltár tudományos és közművelődési projektje a reformáció és a magyarországi protestáns egyházak kutatása témakörben. Ennek keretében minden 1526 és 1570 közötti levéltári anyagot feldolgoznak Magyarországon, és felkutatják a megyei levéltárak összes, a reformációhoz köthető iratanyagát is. Az Országos Levéltár és a megyei levéltárak projektjeit, feltárt eredményeit, aktuális rendezvényeit egy központi információs platform gyűjti össze. A 2017-es év végére a kutatások publikálása mellett létrejön egy protestáns kulturális adatbank, továbbá a Magyar Nemzeti Levéltár vándorkiállításokon, rendezvényeken, konferenciákon és egy pedagógiai projekt keretében is bemutatja majd a „feltárt kincseket”. A reformáció kezdetének ötszáz éves évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Levéltár valamennyi intézménye reformációs témájú levéltári órával várja az érdeklődőket egész évben, két korcsoportban. A foglalkozásokra országos verseny is épül, amelynek fődíja egy wittenbergi utazás a reformáció bölcsőjébe.

Balogh Kriszta
Evangélikus Országos Gyűjtemény

KITEKINTŐ

SZAKKÖNYVTÁRI EGYÜTTMŰKÖDÉSI KEZDEMÉNYEZÉS

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ a hagyományos könyvtári munkán túl számos új feladattal és

szolgáltatással rendelkezik, úgynevezett hibrid könyvtár. Folyamatosan figyeljük a körülöttünk lévő világ alakulását, kutatóink, használóink

elvárást, az információs- és tudástársadalom elvárásait, az információ-származékokat, az információ-társadalmat kihasználó lehetőségeket. A változások soha sem egyszerűek és gyorsak. A reformáció 500. évfordulóját ünnepelve sokszor úgy gondoljuk, hogy 1517. október 31-én egy kalapácsütésre (Luther Márton közzétette 95 tételét) megváltozott a világ, kialakult a kereszténység protestáns ága. Ahogy ez sem ilyen egyszerűen ment és nem volt politikamentes sem, úgy a könyvtári paradigmaváltás is egy hosszú folyamat. Úgy gondolom, hogy ennek a hosszú folyamatnak még csak a kezdetén vagyunk, hiszen a világ könyvtárai válaszütt előtt állnak, dönteni kell a jövőjüket érintő kérdésben. A kérdés egyszerűnek tűnik: együttműködünk és megújítjuk a könyvtári rendszert, ebben nem csak az integrált könyvtári rendszerek új generációját értem, hanem a könyvtári terület minden részét. Együttműködünk-e humán erőforrásaink gazdálkodásában, országos feladatok megvalósításában és állományaink gondozásában vagy bezárkózunk elefántcsonttornyunkba, és mint a tojáστ tojó tyúk ráülünk féltve őrzött állományunkra?

Sándor

Látva a könyvtári trendeket és a fejlesztési cél alapjait az információs társadalom használt kultúrelvi szabványok szerint mely megfelelő integrált könyvtári rendszerre fejlesztést megindít, ugyanakkor az egyes forrásokkal a korszerű könyvtári platform b alkalmozták mint a nemzeti, tudomány-vezetőknél, egyetemi oktatókat, hallgatókat, minél gyorsabban és pontosabban tudják a folyamat legalább annyira szorgalmazni a teljes körű működést biztosító, új generációs, platformra, mely figyelembe veszi a nagy-kezdőket, egyetemi oktatókat, hallgatókat, minél gyorsabban és pontosabban tudják a folyamat legalább annyira szorgalmazni a teljes körű működést biztosító, új generációs, platformra, mely figyelembe veszi a nagy-

Budapest, 2016. december 7.

A fent vázolt körülményektől vezérelve Monok István, az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója összefogásra hívta a nemzeti könyvtár, országos szakkönyvtárak és egyetemi könyvtárak vezetőit 2016. november 8-án. Az összejövetel célja az volt, hogy megvitassuk annak a lehetőségét, hogy valósítható meg egy új generációs könyvtári platformra való áttérés Magyarországon. Az európai (és tengerentúli) példák azt mutatják, hogy ma már nem elkülönült szoftverek adják a digitális világra a választ, hanem felhő alapon működő platformok, melyek az egységesítésre és az együttműködésre épülnek. A meghívott és érdeklődő könyvtárak vezetői egyetértettek

[illegible]

A Szándéknyilatkozat közösen kialakított szövegét 13 könyvtárvezető írta alá 2016.

december 7-én az Országos Széchényi Könyvtárban. Az aláírók megállapodtak abban, hogy a magyar könyvtáraknak szükséges áttérniük egy hatékony együttműködést biztosító, új generációs, innovatív technológián alapuló közös könyvtári platformra, mely figyelembe veszi a magyar könyvtári igényeket annak érdekében, hogy könyvtáraink felhasználóit minél gyorsabban és pontosabban tudjuk információval ellátni. Külön öröm számunkra, hogy az Országos Széchényi Könyvtár ezt az együttműködést a saját szakmai programja támogatásaként értékeli és támogatja.

Az első aláírások óta a Szándéknyilatkozathoz csatlakozott két egyházi gyűjtemény is. A Fülöp Ágnes vezette Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és Szakkönyvtári Tagozata nevében újabb 22 könyvtár foglalt állást 2017 áprilisában a szakmai megújulásról, többek között az Országos Könyvtári Platformról.

A Szándéknyilatkozat az MTA KIK honlapján (http://konyvtar.mta.hu/index.php?name=v_1_5_szandeknyilatkozat) elérhető, megtekinthető. Az együttműködés nyitott mindazon könyvtárak számára, akik készek együtt dolgozni a cél érdekében. A csatlakozás részleteiről szívesen tájékoztatjuk az érdeklődő kollégákat e-mailben vagy telefonon.

Kalydy Dóra

MTA Könyvtár és Információs Központ

Szándéknyilatkozat

[illegible]

Annak érdekében, hogy a sokféle integrált könyvtári rendszerről való áttérés minél egyenletesebben és a lehető legkevesebb nehézséggel menjen végbe, munkacsoportot alakítottunk és általunk képviselt könyvtárak szakembereiből, hogy megfogalmazzuk az új rendszerek iránt támasztott igényeket.

Felkészültségünk tudatában elkezdjük az egységes rendszer bevezetésének előkészítését, és készek vagyunk együttműködésünket kibővíteni mindazokkal a könyvtárakkal, amelyek célunkhoz és munkacsoportunkhoz csatlakozni kívánnak.

Budapest, 2016, december 7.

ÖRÖKZÖLD

FELHÍVÁS

Kétségtelen, hogy a könyvtárak története a tudományos művelődés történetének jelentékeny fejezetét; a könyvtárak száma, állapota és használata a nemzetek műveltségi állásának egyik biztos ismertető jelét képezi.

A könyvtárak történetének és állapotának megismertetése tehát fontos és tanulságos feladat.

Ez irányban nálunk eddig alig történt valami. A hazánkban létező nagyszámú köz- és magánkönyvtárakról igen hiányos ismereteink vannak, egy részökről úgyszólván semmit sem tudunk.

A „Könyv-Szemle”, mint az országos könyvtár közlönye, egyik feladatául tűzte ki e hiányt pótolni.

De a feladat megoldása csak az országban szétszórt könyvtárak tulajdonosainak és tisztviselőinek szíves közreműködésével történhetik meg. Ennek megnyerése és biztosítása végett kieszközöltük a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszter úr közbenjárását.

De e helyen is felkérni óhajtottuk a hazai könyvtárak tulajdonosait, tisztviselőit és mindazokat, kik helyzetöknél fogva tehetik, hogy ismertető közleményeiket beküldeni szíveskedjenek. Ezek a küldők neve alatt a

„Könyv-Szemle” hasábjain fognak napvilágot látni, később pedig külön munkában összefoglalva közrebocsáttatni.

A közlemények szerkesztésénél a következőkre fordítandó főfigyelem:

- a) A könyvtár alapításának és gyarapodásának története.
- b) A könyvtárban létező nyomtatványok, térképek, rajzok, kéziratok és oklevelek száma (habár csak hozzátétőleg is)
- c) A nevezetesebb ősnymtatványok, régi magyar könyvek (az utóbbiak 1600-ig), és kéziratok ismertetése.
- d) A könyvtár rendezésének és lajstromainak ismertetése.
- e) Ha a könyvtár nyilvános, az olvasók számának ismertetése.
- f) Mily összeg fordítatik évenként vásárlásokra? Léteznek-e e célra alapítványok.
- g) A könyvtár tisztviselőinek névsora a legregibb időktől fogva.

Reméljük, hogy tekintettel a kitűzött feladat jelentőségére, az érdeklettek hazafias közreműködését nem fogják megtagadni.

Budapest, 1876. december 15.

Forrás: Fraknói Vilmos: Vegyes közlemények – Felhívás in Magyar Könyvszemle 1 (1876/6) 318-319.

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2017. június 14.

Felelős kiadó: az Egyházi Könyvtárak Egyesülése elnöke

Kiadó: Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Felelős szerkesztő: Török Beáta Tördelte: Tegzes Béla

Az Egyesülés székhelye: 1092 Budapest, Ráday utca 28.

A szerkesztőség címe: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

E-mail: biblio@sapientia.hu Telefon: 1-486-4421

Nyomtatott kiadás: ISSN 2064-9290

Online kiadás: ISSN 2416-0229